

Vlaanderen
is omgeving

Omgevingsaspecten bij warmtepompen en airco's

Leidraad over de regelgeving rond vergunningen en geluid van warmtepompen en airco's en code van goede praktijk over geluid van buitenunits

DEPARTEMENT
OMGEVING

Situering

▶ Beleidsdomein Omgeving en residentiële warmtepompen

→ Departement Omgeving is bevoegd voor:

- × Omgevingsvergunning
- × Geluid

→ VEKA (Vlaams Energie- en Klimaatagentschap)

- × Premies
- × EPB
- × EPC
- × Erkenningen koeltechnici
- × RESCert
- × Call groene warmte
- × ...

Situering

- ▶ **In recente jaren op regelmatige basis vragen van burgers over:**

- Vergunningsplicht van warmtepompen?
- Regels voor geluid?
- Waar mag een warmtepomp geplaatst worden?

➔ **Vraag naar duidelijkheid**

- ▶ **Voor veel warmtepompen geen geluidsvoorwaarden**

- Hoeveel geluid mag een warmtepomp dan maken?

➔ **Vraag naar richtlijnen**

Situering

- ▶ **Dezelfde vragen bij sectororganisaties**
- ▶ **Oprichting taskforce geluid bij warmtepompen**
- ▶ **Resultaat: 2 publicaties**
 - Leidraad met regelgeving
 - Code van goede praktijk om geluid van buitenunits te beperken

Leidraad 'Omgevingsaspecten bij warmtepompen en airco's'

► Inhoud

- Over welke toestellen gaat deze leidraad?
- Waar op mijn perceel plaats ik de buitenunit?
- Heb ik een omgevingsvergunning of melding nodig?
- Hoeveel geluid mag een warmtepomp of airco maken?
- Welke andere verplichtingen zijn er om de impact op het klimaat en het milieu te beperken?

► Doelgroep

- Iedereen die meer over de regelgeving wilt weten

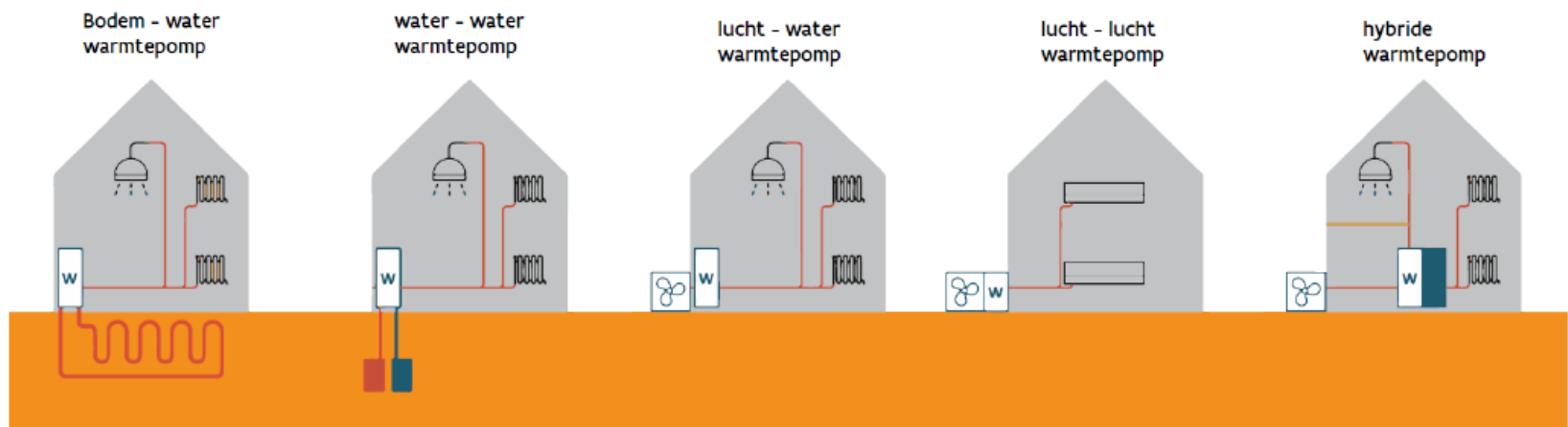
Over welke toestellen gaat het?

► Warmtepompen en airco's

- Verwarmen en koelen van woningen
- Opwarmen van sanitair warm water
- Verwarmen van privézwembaden in eigen tuin

► Buiten de scope

- Zeer grote installaties bij scholen, zorginstellingen, bedrijven, ...

Waar op mijn perceel plaats ik de buitenunit?

► Rekening houden met:

- Technische eigenschappen en beperkingen van de installatie
 - × Bijv. lengte van de leidingen
- Geluidscomfort voor de eigenaar en de burens
 - × Warmtepomp niet plaatsen in de buurt van slaapkamerramen of de dicht bij de woningen van de burens
 - × Vermijd geluidsreflecties
- In sommige gevallen is een vergunning of melding nodig
- Voor bepaalde locaties is er een verbod
 - × Bijv. bodemwarmtepompen in drinkwaterbeschermingszones
 - × Bijv. lokale voorschriften die warmtepompen verbieden op bepaalde perceeldelen

Waar op mijn perceel plaats ik de buitenunit van mijn warmtepomp of airco?

Hou rekening met:

Geluidsvoorwaarden

Vlaamse regelgeving:

- Bepaalt geluidsniveau ter hoogte van je burens
- Enkel voor ingedeelde inrichtingen

Lokale regelgeving (stad of gemeente):

- Regels voor warmtepompen en airco's mogelijk in:
 - Politierglement
 - Stedenbouwkundige voorschriften
 - Verkavelingsvergunning en omgevingsvergunning van je woning
 - Omgevingsvergunning van je warmtepomp of airco

Regelgeving omtrent burenhinder en nachtruoer:

- Algemene regels over burenhinder en nachtruoer
- Geldt voor alle warmtepompen en airco's

Code van goede praktijk 'Geluid van buitenunits van residentiële warmtepompen en airco's':

- Voorziet geluidsvoorwaarden
- Reikt maatregelen aan om dit niveau te behalen
- Is geen regelgeving maar geldt als code van goede praktijk

Nationale norm NBN S 01-400-1:

- Bouwnorm met akoestische criteria in woongebouwen
- Is geen regelgeving maar geldt als code van goede praktijk

Europese regelgeving:

- Legt maximaal geluidsvermogen van de warmtepomp of airco vast

Technische eigenschappen en beperkingen van de installatie

Verbod op het plaatsen van een warmtepomp of airco

Bodemwarmtepompen waarvoor een verticale boring nodig is, zijn niet toegelaten in bepaalde drinkwaterbeschermingszones

Lokale voorschriften kunnen verbieden om een warmtepomp of airco op een deel van een perceel te plaatsen:

- Omgevingsvergunning van de woning
- Verkavelingsvergunning
- Stedenbouwkundige voorschriften in een RUP of stedenbouwkundige verordening.

In bepaalde gevallen is een omgevingsvergunning nodig!

Omgevingsvergunning voor een ingedeelde inrichting:

- Afhankelijk van het vermogen van de warmtepomp of airco
- Afhankelijk van de plaats en diepte van de verticale boring voor een bodemwarmtepomp

Omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen:

- In veel gevallen is een vrijstelling van toepassing

Heb ik een omgevingsvergunning of melding nodig?

- ▶ **2 soorten omgevingsvergunningen of meldingen relevant**
 - Omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen (vroeger bouwvergunning)
 - Omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit (vroegere milieuvergunning)
 - × Voor als hinderlijk ingedeelde inrichtingen

- ▶ **Verschil melding of vergunning**
 - Melding:
 - × Gemeente neemt er akte van
 - × Er kunnen wel voorwaarden aangekoppeld worden
 - Vergunning:
 - × Vergunningsaanvraag moet worden ingediend
 - × Gemeente neemt hier een beslissing over
 - × Er kunnen voorwaarden aan de vergunning gekoppeld worden

Heb ik een omgevingsvergunning of melding nodig?

- ▶ **Omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen**
 - Principe = alles wat je bouwt is vergunningsplichtig MAAR
 - In veel gevallen vrijgesteld van vergunning
 - × Vrijstellingsbesluit recent aangepast (24 augustus 2024)
 - × Vrijgesteld:
 - Geplaatst op minstens 2 m van de perceelsgrens
 - Bevestigd aan zij- of achtergevel
 - Op het (plat) dak
 - × Algemene voorwaarde: mag niet strijdig zijn met stedenbouwkundige voorschriften -> informeer bij je gemeente
 - **Geen vrijstelling van toepassing = vergunning nodig!**

Heb ik een omgevingsvergunning of melding nodig?

▶ Omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting

- Meeste warmtepompen voor individuele woningen zijn **niet ingedeeld**
 - × Drijfkracht te beperkt (geïnstalleerd elektrisch vermogen)
 - × Geen verticale boring nodig
- Warmtepompen voor meerdere of grotere woningen met totaal geïnstalleerde drijfkracht ≥ 5 kW en < 200 kW = **melding**
 - × Totaal geïnstalleerde drijfkracht:
 - Meerdere warmtepompen moeten samengeteld worden voor eenzelfde 'inrichting'
 - Maximaal opgenomen vermogen
- Bodemwarmtepomp met verticale boring voorbij het dieptecriterium = **vergunning**
 - Zonder onttrekking of retour van grondwater
 - In bepaalde drinkwaterbeschermingszones = verbod

Hoeveel geluid mag een warmtepomp of airco maken?

► Regels en normen op verschillende beleidsniveaus

→ Europese regelgeving

- × Beperking op het geluidsvermogen vanuit Ecodesign-richtlijn
- × Voldoen aan richtlijn is geen garantie op voorkomen van burenhinder

→ Vlaamse regelgeving

- × Alleen geluidsvoorwaarden voor ingedeelde warmtepompen en airco's

→ Lokale regelgeving

- × Vaak een politiereglement of stedenbouwkundige voorschriften
- × Ook mogelijk in verkavelingsvergunning of bouw- of omgevingsvergunning

→ Regelgeving rond burenhinder en nachtrumoer

- × Zeer algemeen
- × Rechter kan zich bijv. beroepen op een code van goede praktijk of expertenadvies

Hoeveel geluid mag een warmtepomp of airco maken?

► Regels en normen op verschillende beleidsniveaus

→ Code van goede praktijk

- × Geluidsvoorwaarden op de perceelsgrens, ter hoogte van opengaande ramen en terrassen:

Periode van de dag	Geluidsdrukniveau (LAeq,1min)
Overdag (7 uur – 22 uur)	45 dB(A)
's Nachts (22 uur – 7 uur)	40 dB (A)

- × Geen wettelijk bindend karakter, wel regels van goed vakmanschap
- × Kan overgenomen worden in lokale regelgeving

Hoeveel geluid mag een warmtepomp of airco maken?

► Regels en normen op verschillende beleidsniveaus

→ Nationale norm NBN S 01-400-1

- × Akoestische criteria voor woongebouwen
- × Geluidsnorm voor technische installaties ter hoogte van de perceelsgrens

Geluidsdrukniveau ($L_{Aeq,Tm}$)

40 dB(A)

- × Voor nieuwe en gerenoveerde woongebouwen
- × Geen wettelijk bindend karakter, wel regels van goed vakmanschap
- × Kan overgenomen worden in een bestek of privécontract

Hoeveel geluid mag een warmtepomp of airco maken?

- ▶ Voor de meeste warmtepompen = geen concrete geluidsvoorwaarden in Vlaamse regelgeving.
- ▶ Mogelijks wel lokale regels
 - Informeer bij de gemeente
- ▶ Ook zonder specifieke regels voor geluid, rekening houden met de burens
 - Algemene regelgeving over burenhinder
- ➔ Hou rekening met de geluidsvoorwaarden in de code van goede praktijk als er geen wettelijke voorwaarden zijn

Andere verplichtingen om impact op milieu en klimaat te beperken?

▶ I.v.m. het koudemiddel in de warmtepomp

→ Installatie, onderhoud, reparatie en de buitendienststelling van een warmtepomp of airco die F-gassen bevat

➔ **Erkend koeltechnicus tewerkgesteld bij een erkend koeltechnisch bedrijf**

▶ I.v.m. verticale boring voor een bodemwarmtepomp

→ Uitvoeren of buiten dienst stellen van een verticale boring in functie van een warmtepomp

➔ **Erkend boorbedrijf**

→ Boring regelmatig na te kijken en onderhouden door een bevoegd deskundige

× Ingedeelde boring = om de 2 jaar

× Niet-ingedeelde boring = om de 5 jaar

Waar op mijn perceel plaats ik de buitenunit van mijn warmtepomp of airco?

Hou rekening met:

Nog vragen?

- ▶ Leidraad en code van goede praktijk beschikbaar op
 - vlaanderen.be/warmtepomp
 - omgeving.vlaanderen.be/omgevingsaspecten-bij-warmtepompen-aircos